

Háttér

Történetem a Hit Gyülekezetében kezdődik. Mielőtt a többi keresztény felekezet hívei elkezdenék dörzsölni a tenyerüket, hogy most egy jó kis „hitgyüli” ostorozás és szektázás következik, gyorsan ki kell ábrándítanom őket: az alapvető problémám nemcsak a Hit Gyülekezetével van, hanem úgy összességében a kereszténységgel és még általánosabban a vallással.

A Hit Gyülekezete a kereszténység ún. karizmatikus-pünkösdi mozgalmához tartozik, ami Magyarországon talán még ma is „szektának” számít a közgondolkodásban, de az Amerikai Egyesült Államokban az egyik legszélesebb körben elterjedt ága a kereszténységnek – számos politikus, közéleti személyiség tartozik az ilyen felekezetek valamelyikéhez. Ami a felekezet Bibliához való viszonyát illeti: fundamentalista, azaz hiszi, hogy a Biblia Isten kinyilatkoztatott, megmásíthatatlan és nagyrészt szó szerint értelmezendő szava. Persze vannak részek, amiket ők is metaforaként értelmeznek – pl. a Jelenések könyvében, vagy Dániel próféta álmait -, de a teremtéstörténet tekintetében már „fiatal Föld kreacionisták”, azaz úgy vélik a Világ olyan 6000-10000 éves és Isten hat nap alatt teremtette, pontosan és szó szerint úgy, ahogy az Mózes I. könyvében meg van írva. Ebben a felfogásban nincs helye a darwinizmusnak, még az „intelligens tervezés” segédeszközéeként sem.

A „karizmatikus-pünkösdi” jelző arra utal, hogy nagyon hangsúlyos szerepet kap a mozgalomban a „Szent Lélekkel való betöltekezés” (vagy Szent Szellemmel, ahogy ők szeretik hívni) – úgy vélik, hogy mindez visszatérés azokhoz a jelenségekhez, amelyek az Egyház megalakítását körülvették az Apostolok cselekedetei szerint (legalábbis aszerint, ahogyan ők értelmezik az „Apcselben” leírt jelenségeket). Ez magában foglalja a „nyelveken szólást”, a kézrátételtől való földre esést és a „betöltekezés” különféle egyéb jeleit is, amelyek a külső szemlélőt igencsak mebotránkoztatják. Például állathangok utánzása, sikítózások, „szent nevetés” stb.

A karizmatikusok megesküdnének, hogy mindezek valóban a Szent Szellem megnyilvánulásai. Amikor benne voltam, én is megesküdtem volna, hiszen meggyőztük magunkat róla. Ma már tudom, hogy nem más, mint tömegpszichózis. Ráadásul teológiailag is vitatható, hogy valójában van-e bibliai alapja az olyan jelenségeknek, mint a kézrátételtől való földre esés. A „nyelveken szólás” is egy olyan dolog, hogy az ember elkezd halandzsázni valamit – miközben persze meggyőzi magát, hogy a Szent Szellem megadta neki a „nyelveken szólás” ajándékát (és akarod is, hogy megadja, hogy ne hogy kilógj a sorból, ne hogy „rossz keresztény” legyél). Hangsúlyozom: akkor, amikor benne vagy tényleg elhiszed, hogy ez a Szent Szellem. Nem direkt tettetsz és halandzsázol, magadat is meggyőzöd, hogy igen, ez igaz. Utólag és kívülről nézve látod csak, hogy miről is van szó. Olyannak sosem voltam tanúja, hogy valaki olyan, aki korábban bizonyíthatóan nem beszélt azon a nyelven, hirtelen elkezdett volna egy másik, létező nyelven beszélni. Pedig a Bibliában ilyen nyelveken szólásról is szó van:

*„Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre. Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket. Ez idő tájt vallásos férfiak tartózkodtak Jeruzsálemben, az ég alatt minden népből. Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert **mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek.** Nagy meglepetésükben csodálkozva kérdezték: "Hát nem mind galileaiak, akik ott*

beszélnek?

Hogyan hallja hát őket mindegyikünk a saját anyanyelvén?

Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának,

Frigiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Líbia Cirene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták,

krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit."

ApCsel 2.4-12.1

A mai karizmatikus mozgalom „nyelveken szólását” nehezen értené bárki idegen a saját nyelvén, lévén ez csak halandzsa. Bár ők maguk nyilván Pál apostol Korinthusiakhoz írt 1. levelének 14. fejezetére fognak hivatkozni, ahol valóban beszél a Biblia egy isteni nyelvről, amely senki számára nem érthető, hacsak valaki nem kapja meg a „nyelvek megmagyarozásának” ajándékát is. Persze ettől a dolog még nem lesz Isten bizonyítéka. Valójában számos pogány vallás is gyakorolja a „nyelveken szólást” – és gyakorolta már a kereszténység színrelépése előtt is, valószínűleg innen merítettek ihletet rá a korai keresztények. Nyelvészek megvizsgálták a karizmatikus keresztények nyelveken szólását és pogány vallások nyelveken szólását és azt találták, hogy semmi különbség nincs a kettő között. Egyébként pedig egyiknek sincs semmiféle nyelvi struktúrája, a legtöbb esetben néhány „szó” különböző variációkban elmondott ismételtetése.

Én is estem földre a „kenettől”. Az is tömegpszichózis. Amikor látod, hogy mások elesnek körülötted, te is *el akarsz esni*, mert akkor vagy a csoport és az „élmény” része. Úgyhogy hagyod elernyedni az izmaidat és a földre esel. Megint csak hangsúlyozom: ott és akkor tényleg elhiszed, elhiteted magaddal, hogy a Szent Szellem vitt földre, tehát nem feltétlenül tudatos megjátszásról van szó (bár biztos van sok olyan is), inkább tudatalattiról. *Akarod, nagyon-nagyon akarod, hogy ez történjen!*

A karizmatikus mozgalomban hisznek a csodás gyógyulásokban is. Azt vallják, hogy csodák ma is ugyanolyan rendszerességgel történnek, mint a bibliai egyházalapítás idején, vagy éppen Jézus szolgálata során, hiszen Jézus megígérte, hogy a nevében a követői ugyanolyan vagy még nagyobb csodákat fognak cselekedni, mint ő.

Tehát ebben és az ima erejében hisznek, de a tény az, hogy én a magam részéről legalábbis 20 év alatt egyetlen csodás gyógyulásnak sem voltam tanúja. Pletykákat mindig hall az ember - „*Juji, hallottad? Afrikában egy gyülekezetben feltámadt egy halott. Hallelujah!*” (milyen érdekes, hogy ezen a csodás feltámadások hírei mindig valahonnan Afrikából, vagy más ellenőrizhetetlen területről és/vagy forrásból jönnek) -, de magam sosem voltam ilyesminek tanúja. Ehelyett keresztények ugyanúgy megbetegedtek, esetenként halálos vagy súlyos betegségekben, mint mások. Vezető lelkész is halt meg például rákban. Gondolom sejtitek mi erre a keresztény standard válasz: „*Isten útjai kifürkészhetetlenek. Nem tudjuk miért gyógyít meg egyeseket, másokat pedig nem.*” Maradjunk annyiban, hogy én olyannal nem találkoztam, akit meggyógyított volna.

Egy egykori magyar „fundi” története

Na de menjünk vissza a legelejére! Körülbelül 12 éves voltam, amikor belecsoportmentem a Hit Gyülekezetébe és ezáltal a kereszténységbe és a vallásba. Addig boldogan és gondtalanul éltem a vallástalan szülők vallástalan gyermekének életét. A szüleim olyannyira nem voltak vallásosak, hogy csecsemő koromban nem kereszteltettek meg - még hagyományból sem. Nem volt különösebben hiányérzetem a vallással kapcsolatban. Emlékszem, egy alkalommal úgy 5-6 éves koromban édesapám olvasott nekem egy könyvből Jézusról. Nem igazán tetszett a történet (valószínűleg ijesztőnek találtam a brutális és véres keresztre feszítést), jobban érdekelték más mesék.

12 éves koromban sem magamtól mentem el a gyülekezetbe. Addigra elváltak a szüleim és hogy-hogy nem édesapám „megtért”, pont a Hit Gyülekezetében. És elvitt magával. Nem mondhatom, hogy rám erőltette volna a megtérést, de egy gyerek befolyásolható. Amit a felnőttek mondanak neki, azt elhiszi, különösen, ha olyan felnőtt mondja, aki tekintély az életében – mint nekem volt az apám. Nem véletlenül dicséri a Biblia a gyerekek Evangéliumot gyorsan befogadó szellemét: naná, hogy egy gyerek gyorsan befogadja, hiszen egy gyerek könnyen befolyásolható! A Biblia persze ezt úgy próbálja feltüntetni, mint a gyermeki lélek tisztaságát, ami még nem romlott és ezért közel áll Istenhez. Valójában azzal van összefüggésben a dolog, hogy a gyerek még sok mindent elhisz, hiszen tájékozatlan, tanulatlan, tehát ideális alany az agymosásra (nem véletlen, hogy janicsárnak is a gyerekeket vitték el). Pár évvel korábban még a Téliapóban is hittem, mert ilyen a gyerek....

Miután megtértem valóban hittem és valóban odaszántam magam a keresztény életre. A Bibliát minden nap forgattam, napjában többször imádkoztam, dicséreteket hallgattam, állandóan keresztény könyveket olvastam, megtettem a kötelező lépéseket: vízkereszttség, „Szent Szellem kereszttség” (a „hitgyűliben” ilyen is van – ez az, amikor megkapod a „nyelveken szólás ajándékát”), bűnmegvallás. Utóbbi olyasmi, mint a katolikusoknál a gyónás, csak nem feltétlenül egy papnak vagy pásztorznak kell megvallani a bűneidet, hanem az is elég, ha a gyülekezet egy másik, hitben idősebb tagjának teszed. Utólag vicces visszagondolni a „bűnökre”, amit kb. 13 évesen megvallottam. Emlékszem amikor mentünk a bűnmegvallásra egész idő alatt erőlködtem magamban, hogy elő tudjak pár „bűnt” kaparni az emlékeimből, amit majd megvallhatok. Puskázás az iskolában, túlzott rajongás egy popsztár iránt (ami ugyebár „bálványimádás”) – ilyenek jutottak eszembe.

Visszatekintve azonban mindez nemcsak vicces, hanem tragikus is! És összefüggésben van a később, a kereszténység miatt kialakuló mentális problémáimmal. Ugyanis éppen a kereszténység volt az, amely elkezdett egy állandó büntudatot kialakítani bennem. Ha komolyan veszed a dolgot - amint én komolyan vettem -, akkor aligha lehet másként. Hiszen a keresztény alaptanítás az, hogy mindannyian bűnösnek születünk, bűnös az emberi természetünk és csak Jézus megváltó kereszttáldozata és kiomló vére tehet bennünket tisztává és jóvá. Egyébként egy nyomorult kis szárnalmas féreg vagy (nem feltétlenül fogalmaznak ilyen durván, de ez a lényeg) Isten hatalmas kegyelme nélkül, akinek értelmetlen az élete és aki Ádám és Éva eredendő bűnét hordozza.

Ezen tanítás megtette a hatását az életemben. Elkezdett egy állandó büntudat kialakulni bennem. Egy rossz gondolattól is pánikba estem, hogy ezt most látta az Úr és ezért meg fog büntetni. És mentem gyorsan imádkozni és bocsánatot kérni tőle. Egy idő után ez eléggé mániákus dologgá vált nálam. Aztán a büntudat mellett kialakult bennem egy állandó félelem is – pontosan a büntudatból eredően. Félttem attól, hogy a rossz pillanatban (mondjuk épp

mielőtt meghalok) elkövetek egy bűnt (akárcsak egy rossz gondolat formájában) és akkor pokolra jutok. Félttem attól, hogy egy ilyen tudatos vagy akár tudattalan bűnért az Úr büntetést ró rám itt a Földön – szerencsétlenséget, betegséget, akármit. Hangsúlyozom: ez mind **a kereszténység miatt** jött az életembe, korábban nem volt bennem bűntudat és nem voltak ilyen félelmeim sem! És ma sincsenek már. A saját kis felvilágosodásom megszabadított tőlük, de erről majd később.

Ha értékelnem kellene, azt mondhatom, hogy kb. 20 esztendő keresztény pályafutásomnak ez volt a legfőbb élménye: félelem és bűntudat. Azt kell, hogy mondjam, hogy a kereszténység több rosszat hozott az életembe, mint jót. (Vajon hozott jót egyáltalán? Vajon nem lettem-e volna boldogabb ember nélküle? Azt tudom, hogy most sokkal boldogabb vagyok!) Volt olyan, hogy a főiskolán nem tudtam odafigyelni a szemináriumokon, előadásokon, mert tele volt a fejem ezekkel a megszállott keresztény gondolatokkal: a bűnről, a kárhözatról, arról, hogy véletlenül megbántom Istent valamivel stb. Pszichésen nagyon-nagyon rossz állapotba kerültem.

Könyörögtem, zokogtam Istennek, hogy szabadítson meg ezektől a terhektől. Ránéztem más keresztényekre a gyülekezetben és ők boldognak és elégedettnek tündek. Hogy valóban azok voltak-e vagy ez csak a felszín (kívülről valószínűleg rajtam sem látott senki semmit, meg egyébként is a gyülekezetben „illik” boldognak és vidámnak mutatni magad) nem tudom megítélni. Szerintem keresztényként az tud csak boldog lenni, aki nem nagyon kutatja és firtatja a dolgok mélységét, aki nem merészkedik tovább az Egyház által vallott hivatalos irányvonal tanulmányozásánál, és aki képes mindent, amit mondanak neki kritikátlanul elfogadni tekintélyelvi alapon. Aki nem kezd el azon gondolkodni, hogy mit is jelent az, hogy a Biblia szerint az emberiség nagy része pokolra fog jutni. Köztük olyan emberek is, akiknek az az egyetlen „bűne”, hogy rossz helyre születtek és/vagy rossz időben – mondjuk egy nem-keresztény kultúrába, egy másik vallásba. Aki nem kezd el azon gondolkodni, hogy Isten miért ítél örök szenvedésre egy embert, csak mert nem hitt benne (én ha Isten lennék biztosan nem lennék ilyen hiú és kegyetlen) – és hogy az örök kárhózat tana hogyan egyeztethető egyáltalán össze a szerető Isten képével? Vagy hogyan egyeztethető össze a szerető Isten képével az a hirtelen haragú, szeszélyes, féltékeny, nagyon is emberi (gyarlón emberi, mondhatnánk) Isten, akit valójában a Biblia leír? Aki simán arra utasítja Izrael népét, hogy irtsanak ki más nemzeteket – asszonyostól, csecsemőstől. Vagy aki nem kezd el azon gondolkodni, hogy a fenébe lehet a tudomány TÉNYEIT összeegyeztetni a Bibliával?

Szóval lehet, hogy ha valaki nem gondolkodik, hanem mindent elfogad kritikátlanul, amit mondanak neki a gyülekezetében, akkor lehet boldog keresztény életet élni, nem tudom. Én kiáltottam Istenhez, hogy szabadítson meg a lelki szenvedéseimtől, mutasson utat – természetesen soha nem kaptam semmi választ. Sőt, minél buzgóbban vettem bele magam a hitbe, a gyülekezetbe, a keresztény könyvek tanulmányozásába, annál rosszabb lett a pszichés állapotom. Aztán egy napon döntöttem: ez így nem mehet tovább! Vagy lazítok a gyeglőn, vagy bele fogok örülni ebbe az egészbe. A lazítás azt jelentette, hogy elkezdtem kevesebbet járni a gyülekezetbe, elkezdtem más, „világi” dolgoknak is teret adni az életemben. És láss csodát: minél kevesebbet foglalkoztam „Isten dolgaival”, annál jobban lettem!

De ekkor a félelem még mindig a markában tartott. Még mindig keresztényként definiáltam magam. Úgy is éreztem, hogy az vagyok. Még mindig naponta olvastam a Bibliát és napjában többször imádkoztam. De utólag azt mondom: ekkor már az egyetlen dolog, ami még bent tartott az a kárhózatból és a büntetéstől való félelem volt. Hiszen abban nőttem fel – és el is hittem -, hogy a Biblia igaz. Ha elhagyom az Urat, akkor nekem végem: elkárhozom, sőt,

talán már itt a Földön megver. A félelem kiváló – és szerintem a leghatékonyabb - eszköze a vallásoknak. Kíváncsi lennék hány keresztény lenne a pokollal való fenyegetés nélkül....

A tudomány, mint szabadító

Gyermekkorom egyik nagy szerelme (mielőtt megtértem) volt a csillagászat. Aztán keresztényként eltávolodtam a témától, hiszen a csillagászat mai állása szerint az Univerzum 13,7 milliárd éves, a legközelebbi nagyobb galaxis is (Androméda) kb. 2-2,5 millió fényévre van tőlünk, s mindez nem egyeztethető össze a Biblia hatezer éves Világával. A tudományos érdeklődésemet amúgy is elnyomtam hasonló okok miatt: ami nem egyeztethető össze a Bibliával az nem igaz és punctum. Persze jószerivel azt sem tudtam pontosan mit is mond a tudomány és milyen bizonyítékok támasztják alá a tudományos elméleteket. Minek is kutattam volna őket, ha egyszer a Biblia tartalmazza mindazt, amit a Világról tudni kell és minden azzal ellentétes állítás hazugság? Ehelyett olvastam kreacionista könyveket, cikkeket....

Egyébként a gyülekezet nem bátorítja a művelődést, tudományos tájékozódást – szerintem sejtethető, hogy miért. Amikor megtérsz, akkor elmondják neked, hogy a könyvtáradból jobb, ha kidobálsz az „Isten ellenes” könyveket, jobb, ha megszabadulsz az „istentelen” pop- és rockstárok istentelen zenéitől és a többi. Én „jó keresztényként” ezt megtettem magam: kihajigáltam mindent, ami nem állt összhangban Isten ígéjével. (Csak mostanában találtam meg két csodálatos, az evolúcióról szóló képes albumot, amelyhez gyerekkori emlékek fűznek és nagyon megörültem neki, hogy ezek valahogy „túléltek” a 20 éves örültségemet! De jó is, hogy ezek most megvannak! Persze nem minden könyvem volt ilyen szerencsés.) Olyanra is emlékszem, hogy egy régebben megtért „testvér” elment egy új megtérő otthonába, hogy megmondja neki mely könyveit dobálja ki. Persze amikor azt tanítják, hogy ezeken a dolgokon az üdvösséged múlhat, olyankor ez nem tűnik nagy árnak.

A valódi célja a dolognak természetesen az, hogy csak egyféle forrásból származó impulzusok érjenek, s hogy minden más információt és hatást lehetőség szerint teljesen rekessz ki az agyadból, az életedből: röviden a szellemi elszigetelés és az agymosás! Ha belegondolsz, akkor ez elég furcsa: ha meg vannak győződve az igazukról, akkor miért tartanak attól, hogy az „eretnek” könyvek esetleg eltéríthetik az embereket? Ha a keresztény hit igaz, akkor annak állnia kell(ene) a sarat a tudomány próbájával szemben is. Amíg csak keresztény irodalmat olvasol, addig azt hiszed állja is. Én akkor döbbszem rá, hogy ez mennyire nincs így, amikor egyszer csak győzött a kíváncsiságom és elkezdtem igazi tudományt olvasni.

Az első ilyen könyv egy kozmológiai könyv volt, ami lenyűgözött. De még ekkor is kétségbeesetten kapaszkodtam a kereszténységbe. Úgy próbáltam összeegyeztetni a tudományt a Bibliával, hogy ha volt a könyvben egy olyan állítás, ami nem volt összeegyeztethető a Bibliával, akkor „természetesen” a Biblia tekintélyét fogadtam el igaznak és azt a gondolatot erőltettem magamra, hogy abban a kérdésben a tudomány bizonyára téved.

Önámítás volt ez persze. És a „vég” (vagy inkább az új kezdet!) kezdete. Legbelül éreztem én, hogy több, mint erősek az érvek és a bizonyítékok a tudományos álláspontok mellett. Arra is rájöttem, hogy a kreacionista könyvek mennyit hazudnak és csúsztatnak az evolúcióval kapcsolatban. Mennyi tényt elhallgatnak, vagy szándékosan félreértelmezik azokat és mennyire nem tudományos az egész hozzáállásuk! Hogy nem az igazságot keresik, hanem csak kétségbeesetten próbálnak megmenteni egy archaikus világgépet. Ha kell, akkor a tények tagadásával. Az igazi tudomány nem így működik. Charles Darwin nem úgy ült le megalkotni

az elméletét, hogy azt mondta: „*Most pedig be fogom bizonyítani, hogy nem igaz a Biblia teremtéstörténete.*” Nem! Neki nem voltak ilyen előítéletei és egyetlen jó tudósnek sem lehetnek! A tudomány alapja a tények tisztelete. Akkor is, ha azok ellentmondanak addigi világgépünknek. A kreacionista könyvek nem tisztelik a tényeket! A kreacionisták egy elfogult világgépből indulnak és az egyetlen céljuk ennek a világgépnek az „igazolása” – bármi áron! Ez nem tudomány! Ezt bárki könnyen beláthatja, aki valaha elolvasott egy kreacionista könyvet, majd pedig egy tudományos igényű evolucionista könyvet! Egyszerűen nem egy súlycsoport a kettő! Az evolúció sokkal szilárdabb bizonyítékokon nyugszik, mint addig hittem a kis kreacionista buborékomban. Amikor erre rádöbbsentem, az megrengette a világgépemet és egyúttal hihetetlenül felszabadító érzés volt a számomra!

Felszabadító, mert hirtelen rájöttem, hogy többé nem kell félnem a pokoltól, sem Isten haragjától, ugyanis a Biblia nem igaz, Isten pedig nem létezik! Vagy ha mégis, akkor az biztosan nem a Biblia, vagy bármelyik ma népszerű világvallás istene, hanem remélhetőleg egy sokkal jobb és bölcsőbb isten... Ezt persze csak feltételesen mondom, a magam részéről nemcsak teista nem vagyok, de deista sem, tehát én nem hiszek semmilyen istenben. Isten létét vagy nem létét azonban általános értelemben valószínűleg nem lehet bizonyítani – ebből a szempontból agnosztikusnak tartom magam. A Biblia (és a Korán) istene szempontjából azonban ateistának. Ugyanis még ha egy „általános”, vallásokon kívüli isten létét nem is lehet cáfolni, de a Bibliát (és a Koránt) igen – ezáltal pedig ezen vallások istenét is, legalábbis, ha abból az állításból indulunk ki, hogy a Biblia (vagy a Korán) egy mindenható és mindentudó Isten kinyilatkoztatott, megmásíthatatlan, tévedhetetlen szava. Ha az ember elolvassa a Bibliát (vagy a Koránt) rájön, hogy ez az isten bizony se nem mindenható, se nem mindentudó, se nem jó, se nem bölcs, hanem nagyon is emberi és nagyon is gyarló...

Tudom, hogy vannak felekezetek (pl. a Római Katolikus Egyház), amelyek elfogadják az evolúció tényét és úgy egyeztetik össze a Bibliával, hogy azt mondják a teremtéstörténet vagy Noé bárkája csak metaforikus. Ennek viszont teológiai szempontból nem látom sok értelmét: ha a teremtéstörténet metaforikus, akkor Ádám és Éva is. Ha Ádám és Éva metaforikus, akkor mi a bűnbeesés? Az is metafora? Esetleg akkor ebből az következik, hogy Krisztus kereszttáldozata is csak metafora? Messzire vezet – és a kereszténység szempontjából veszélyes vizekre -, ha azt mondjuk a teremtéstörténet csak metafora. Számomra, ha a Biblia teremtéstörténete csak mítosz, akkor az egész Biblia is az. (Ami felől egyébként sok más okból sincs kétségem.)

Nekem úgy tűnik a dolog, hogy az Egyház kénytelen folyamatosan hátrálni és ha nem akar nevetség tárgyává válni, akkor kénytelen újabb és újabb pozíciókat feladni a Bibliából és átengedni a metaforák világának (a katolikusok legalább ezt felismerték, a fundamentalisták viszont még mindig kétségbeesetten ragaszkodnak egy tarthatatlan és megdőlt világgéphez).... Tulajdonképpen ez egyfajta elismerése annak, hogy „Isten ígéje” nem örök érvényű és nem tévedhetetlen, a tudomány bizonyítékai viszont roppant meggyőzőek. A Biblia interpretációja folyamatos módosításokra szorul a tudomány előrehaladása tükrében. Azt gondolom, hogy hosszú távon tarthatatlan lesz a fundamentalista álláspont – gyakorlatilag már most is csak agymosás árán tartható. Azzal, ha a híveket lebeszéli arról, hogy tájékozódjanak a tudományban és a világ dolgaiban. Ehelyett olvassanak csak kreacionista paraszttvakítást, nézzenek csak Vidám Vasárnapot és Pat Robertson az ATV-n.... (Én konkrétan hallottam hívőtől olyan megjegyzést, hogy a világon semmi másnak nincs értelme csak a Biblia és keresztény könyvek olvasásának – hát ilyen mértékű az agymosás és az elszigetelés a valóságtól.)

Egy kis nemzetközi kitekintés

Apropó Pat Robertson. Ezek az amerikai híres-neves „hit emberei” is megérnek egy misét. Akik közül sokra példaképekként tekintenek a Hit Gyülekezetében. Csak szerintem a viselt dolgaikról a legtöbben nem nagyon értesülnek itt Magyarországon, mert erről nem ír a Hetek. Oral Roberts, Benny Hinn, Pat Robertson könyveit előszeretettel forgatják a „hitgyűliben”. Nem tudom tudják-e például Oral Robertsról, hogy 1987 januárjában a televízióban azzal zsarolta a híveit, hogy Isten magához fogja őt szólítani, ha nem gyűjtenek össze 8 millió dollárt márciusig. A hívek 9,1 millió dollárt gyűjtöttek össze...

Gondolkodjunk már el ezen a történeten! Amerikában a hit, a vallás egy óriási biznissz lett. (Persze Európában nemkülönb – gondoljunk csak a Vatikán által az évszázadok során felhalmozott (összeloport) mérhetetlen vagyorra!) De úgy tűnik a „kapzsiság démonától” ezek az új mozgalmak sem tudtak megszabadulni. No meg a „szexuális démonoktól” sem. Benny Hinn elvált és most egy keresztény pásztorral kavargat. Persze biztos meg tudja ideologizálni. (Valójában a Biblia azt írja, hogy ne váljatok, de ha valaki mégis elvállik, akkor az ne házasodjon újra.)

Aztán ott van George W. Bush egykori vallási tanácsadójának, Ted Haggardnak az esete (vele Richard Dawkins „Root of all evil” című dokumentumfilmjében is találkozhattok: http://www.youtube.com/watch?v=dr8IKSX_m78&feature=related). Kiderült róla, hogy előszeretettel járt egy férfitprostituálthoz. Félreértés ne essék: a magánéletet én magánéletnek tartom, amihez a nagy nyilvánosságnak normális esetben semmi köze sincs. Benny Hinn és Ted Haggard is rendezte a feleségével és a családjával az ilyen ügyeket, nekem semmi közöm hozzá mit csinálnak az ágyban és kívül, és nem is érdekel. Pontosabban nem érdekelne, ha nem párosulna képmutatással. Mert engem ugyan nem érdekel, hogy ki mit csinál az ágyában, amíg nem követ el bűncselekményt, de a keresztény egyházak nagyon is beleártják magukat a híveik magánéletébe, akár olyan szinten is, hogy megmondják nekik kívül házasodjanak össze és kívül ne. Sőt, nemcsak a híveikébe, hanem lobbikon és törvényeken keresztül a nem hívekre is rá akarják erőltetni a saját értékrendjüket (lásd például a melegjogok kérdéskörét). Úgyhogy meglehetősen visszás, amikor kiderül egy-egy pásztorról vagy prédikátorról, hogy vizet prédikál és közben bort iszik (nem véletlen, hogy ez a hasonlat is a vallás területéről származik...).

Ennél azonban veszélyesebb az imént már említett Oral Roberts féle jelenség, magyarul a hívek érzelmi manipulálása az anyagi kihasználásuk érdekében. Vagy az olyan keresztény extrémisták, mint Pat Robertson, akik szélsőséges nézeteik ellenére roppant befolyásosak az Egyesült Államokban – s az ATV és a Hit Gyülekezet „jóvoltából” már Magyarországon is hirdetik sületlenségeiket a 700-asok Klubja magyar változatában (pl.: http://szekularisfigyelo.blog.hu/2010/01/14/haiti_magara_vessen). Dawkins találóan „keresztény táliboknak” nevezte a Robertsonhoz hasonlókat a „Root of all evil”-ben és szerintem van igazság benne. Ha tehetnék, akkor ők is olyan teokráciát hoznának létre az USA-ban, mint a tálibok Afganisztánban, csak nem muszlim, hanem keresztény alapokon.

Boldog ateista

Amióta végeztem a kereszténységgel – és a vallással általában – sokkal boldogabb és kiegyensúlyozottabb ember vagyok. Eltűnt a bűntudat, eltűnt a félelem! Örülni tudok a természetnek, az életnek, vidám vagyok, felszabadult és falom a tudományos könyveket (most jön ki rajtam 20 év elnyomott érdeklődése, mindent be akarok pótolni!).

Meg kell mondanom, hogy egy idő után üresnek is találtam a keresztény tanításokat. Sok keresztény könyvet elolvastam a legkülönbözőbb témákban, kerestem és kerestem, de valahogy üres és unalmas volt számomra ez az egész. Nem adott szellemi elégedettséget, valami mindig hiányzott – valami szubsztancia. Mindig vártam, hogy mikor kapunk valami igazán mély tanítást, de sosem jött igazán mély tanítás. Nincs is igazán mély dolog ebben: Ádám és Éva bűnbeesett, az emberiség örökölte ezt a bűnt, ezért minden ember születésétől fogva bűnös és rászorul Jézus Krisztus megváltására. Ennyi a lényeg. Ezt aztán persze sokféleképpen és sok szempontból el lehet ragozni, mindenféle teológiai elméletek kíséretében, de mélyebb akkor sem lesz. (Abba most nem szeretnék belemenni, hogy szerintem miért nincs értelme ennek az egész keresztény teológiának.)

Amit nem találtam meg a kereszténységben - az igazi tartalmat -, azt most megtaláltam a tudományban. A keresztények itt megvádolnának a tudomány „bálványozásával” vagy azzal, hogy a tudomány az új „vallásom”, de csupán arról van szó, hogy a tudomány szellemileg jobban kielégít és értelmesebb válaszokat kapok belőle. Ráadásul pedig senki nem fenyeget meg pokollal, ha esetleg kételkedem egy tudományos elméletben...

Tudom, hogy a keresztény válasz mi lenne erre: megtévesztett a Sátán, hamis boldogságérzetet bocsátott rád, démonok szálltak meg, bla-bla-bla. Ezen ma már csak nevetek. Nincsenek sem démonok, sem angyalok, sem Sátán, sem Isten! Én tudom és csak én tudom mit éltem át 20 éven át! Mennyire fuldokoltam a kereszténységtől, a szellemi börtöntől, amibe rekesztett. Én tudom és csak én tudom mennyire felszabadító volt, amikor végre ott tudtam hagyni. Ha Isten azt jelenti, amit 20 éven át kaptam tőle, akkor köszönöm, nem kérem! Maga a Biblia is azt írja, hogy gyümölcséről ismerzik meg a fa....

Talán felmerülhet benned a kérdés: tényleg, egyetlen jó dolgot sem kaptál a kereszténységtől 20 év alatt? Ha belegondolok, akkor tényleg azt tudom mondani, hogy nem sokat. Erkölcsi útmutatást? Nem vagyok egy élvhajhász alkat alapból sem. A családom nagy része ateista vagy agnosztikus és állítom, hogy tisztességesebbek, becsületesebbek, őszintébbek, mint sok keresztény. (A bibliai erkölcsökbe most jobb, ha nem megyünk bele. Ha alaposabban górcső alá vesszük őket, akkor kiderül, hogy nem annyira magasztosak, mint azt sokan naivan hiszik.) Szóval ez nem ezen múlik. Igen, azt hiszem őszintén kijelenthetem, hogy a kereszténység mérlege számomra negatív volt. Sok kínt és gyötrelmet megszórolhattam volna magamnak nélküle.

Lelki füleimmel hallom, amint néhányan megjegyzik: ez az egész a Hit Gyülekezete miatt van. Bezzeg ha [illeszd be kedvenc felekezetedet/keresztény irányzatodat]-en keresztül találkozott volna a kereszténységgel, akkor nem jár így!

Nem gondolom. Az összes keresztény felekezet elfogadja a Bibliát Isten igéjének, márpedig az én problémáim a Biblia tanításaival vannak és magával a Bibliában ábrázolt Istennel. Ezen kívül a Biblia belső ellentmondásaival és a külsőkkel (azaz a tudományos tényekkel való ellentmondásokkal). Nem akarok most hosszas elemzésbe belemenni ezekről az ellentmondásokról, de van éppen elég.

Persze sokan, sokféleképpen értelmezik a Biblia tanításait, és mind meg vannak győződve arról, hogy ők értelmezik azt helyesen (állítólag vagy harmincezerféle keresztény irányzat van a világon - ez is mutatja, hogy mennyire egyértelmű is „Isten szava”), de a lényeg az, hogy kivétel nélkül az összes keresztény (és az összes vallási) irányzatnak megvannak a maga

problémái! Kezdhethetném a katolikus egyház történelmi bűneivel, de nem akarok most ilyesfajta lajstromot felállítani. A lényeg, hogy az istenhit nem teszi jobbá az embert. Az alapból empatikus és jó emberek empatikusak és jók istenhit nélkül is. Ezt tapasztalatból mondom. A keresztények pedig semmivel sem alkotnak erkölcsileg felsőbbrendű közösséget más embercsoportokhoz képest. A Biblia úgy beszél a keresztényekről, hogy ők „a világ sója”, azaz, hogy nekik kell lenniük a fénynek, a példának erkölcsi értelemben. Nos, a valóság teljesen más. Elég végignézni a történelmen...

Persze a mai fundamentalista keresztények ill. az egyéb protestáns felekezetek kényelmes módon elhatárolják magukat a kereszténység első kb. 1500 évének vérontásaitól (elintézik azzal, hogy a katolicizmus nem volt „igazi” kereszténység, bezzeg ők...), de mondjuk az etnikai és vallási alapú bibliai népiertásoktól már nehezebb lenne elhatárolni magukat, hiszen azokat éppen szent könyvük dokumentálja - támogatólag...

Tudom: mindent meg lehet valahogy ideologizálni – a vérontást is - és ebben a keresztények 2000 év óta nagy mesterek. Részemről azonban már nem vonzódok a keresztény (vagy más) vallás egyetlen ágához sem. Én főleg a Hit Gyülekezetéről beszéltem itt, mert velük és a keresztény fundamentalizmussal kapcsolatban vannak személyes tapasztalataim, de azzal együtt, hogy tisztában vagyok a „hitgyüli” és más felekezetek – pl. a magyarországi történelmi egyházak – közötti teológiai különbségekkel, ők sem szimpatikusabbak. Mint ahogy a Biblia általában véve sem az.

Nincs harag

Le kell szögezmem, hogy nem haragszom senkire sem a gyülekezetben. Akikkel én találkoztam azokat jóhiszemű, jószándékú, jóindulatú embereknek ismertem meg, akik őszintén hisznek abban, amit a Biblia (szerintük) tanít. Szerintem a vezetőség is – legalábbis remélem (személyesen kapcsolatomban nem volt egy vezetővel sem, így ezt nehéz megítélnem). Viszont úgy vélem mind egy téveszme áldozatai.

Mivel Magyarországon nem olyan elterjedt a keresztény fundamentalizmus, illetve a pünkösdi-karizmatikus mozgalom, mint Amerikában, ezért az ezzel kapcsolatos tapasztalataimról elsősorban amerikai ex-keresztényekkel tudok úgy beszélgetni, hogy igazán megértsük egymást és a dolognak a mélyebb részleteit. Döbbenet – és bizonyos szempontból örömmel – látom, hogy a tapasztalatok, gyötrelmek, belső küzdelmek a világ átellenes részén is nagyon hasonlóak voltak az enyémhez. (De más keresztény felekezetekből kitért emberekre is jellemzőek a fent leírt „tünetek”, még mielőtt valaki kizárólagosan a pünkösdi-karizmatikus mozgalom számlájára írná őket.)

Azért tapasztaltam ezt örömmel, mert keresztényként mindig azzal kínoztam magam, hogy bizonyára bennem van a hiba, ha nem tudok boldog lenni a kereszténységgel. Hiszen Isten tökéletes, tehát biztos én nem csinálom valamit jól, minden igyekezetem ellenére. Azóta már tudom, hogy amin keresztülmentem, az egyáltalán nem egyedülálló, hanem nagyon is gyakori és a hiba nem az én készülékemben volt, hanem **ez egyszerűen egy ilyen vallás: a lényegéhez tartozik, hogy az emberekben büntudatot alakít ki, hogy aztán szükségét érezzék a megváltásnak, és félelmet, hogy eszükbe se jusson megpattanni!** Hát nekem szerencsére mégis sikerült megpattanni és ezt a tudománynak köszönhetem.

2011. március 11.